Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Iohanne abbate clxxii

urn:nbn:de:bsz:31-289352

Visual Library

¶ De ſancto Paſtore

Nunquid non ego ſum mater veſtra que lactaui
vos.⁊ iam canis tota ſuꝫ plena. Cui filiꝰ. Hic nos
vis videre.aut in alio ſc̄lo. Que rn̄dit. Si nō vide
ro vos hic:videbo vos illic fili. Qui ait. Si equa-
nimiter ferre vales vt nos hic nō videas:illic ꝓ-
culdubio nos videbis. ¶ Que diſceſſit gaudēs ⁊ di
cens. Si vos viſura ſum illic:nolo vos videre hic
¶ Iudex ꝓuincie cum abbatē paſtorē videre cu-
peret ſed nequiret.filiū ſororis ſue tanꝙ malefa-
ctorē tenuit.⁊ in carcere poſuit dicens. Si paſtor
venerit ⁊ pro eo interceſſerit:eū dimittā. Mater
igitur pueri ad hoſtiū ſenis plorās.dū ille nil ſibi
rn̄deret ait. Et ſi viſcera ferre habes.⁊ nulla cō-
paſſione moueris.ſaltem miſeratio ſanguinis tui
flectat te.⁊ ꝙ vnigenitꝰ michi exiſtit. Ille autem
mādauit ei. Paſtor filios nō generauit.⁊ idcirco
nō dolet. Qua cū dolore diſcedēte.dixit ei iudex.
Saltē verbo iubeat.⁊ ego eū dimittā. Ille aūt ei
remādauit dicēs. Examina cauſam ſc̄dm legē ⁊ ſi
dignꝰ morte habet ꝓtinꝰ moriat. ſin autē fac quō
tibi placet. ¶ Docebat aūt fratres dicēs. Cuſto-
dire ⁊ ſeipſum ꝯſiderare ⁊ diſcretionē hr̄e opera-
tiones ſunt anīe. Paup̄tas. tribulatio ⁊ diſcretio
ſunt operationes ſolitarie vite. Scriptum eſt em̄
Si fuerint hi tres viri noe.iob ⁊ daniel ⁊c. Noe ꝑ-
ſonam habet nichil poſſidentiū. iob tribulator.
daniel diſcretor. Si duas res oderit mōachꝰ pōt
ab hoc mundo liber eſſe. Et querenti fratri que
eſſent dixit. Carnalis repauſatio ⁊ vana gloria.
Si vis requiem inuenire in hoc ſeculo ⁊ in futuro
in omni cauſa dic. Quis ego ſum.et non iudices
quenꝙ. ¶ Cum quidā frater de ꝯgregatiōe offen
diſſet.abbas de ꝯſilio cuiuſdā ſolitarij eū expulit.
Qui cū quaſi flendo deſperaret.abbas paſtor euꝫ
ad ſe adduci fecit. Quē benigne ꝯſolās miſit ad il
lum ſolitariū dicēs. Audiens de te videre te deſi-
dero. Fatiga igitur te vſqꝫ ad me. Qui cū veniſſet
dixit paſtor. Duo homīes erāt qui ambo habebāt
mortuos ſuos. Reliquit aūt vnꝰ mortuū ſuum.⁊
abijt plorare mortuū alteriꝰ. Qḋ ſolitarius audi-
ens ⁊ intelligens in ſermone eius cōpunctus eſt.
¶ Cum quidā frater paſtori dixiſſet ſe ꝑturbatuꝫ
eſſe.⁊ locum velle deſerere.eo ꝙ quedā verba de
quodam fratre audiuiſſet que eū nō edificauerāt
dixit paſtor ne hec verba crederet:qꝛ vera nō eſ-
ſent. Ille vero vera eſſe aſſerebat:qꝛ frater fidelꝭ
ea ſibi retulit. Cui paſtor. Non eſt fidelis qui tibi
dixit.qꝛ ſi fidelis eſſet neqnaꝙ tibi talia diceret.
Et ille. Ego vidi oculis meis. Ille aūt interro-
gatus de feſtuca ⁊ trabe q̇d eſſent.rn̄dit de feſtu
ca ꝙ feſtuca eſſet ⁊ de trabe qꝛ trabs eſſet. Et pa
ſtor. Pone in corde tuo qꝛ peccata tua ſunt.ſicut ⁊
trabs.illiꝰ aūt velut hec ꝑua feſtuca. B ¶ Fr
quidā q̇ pctm̄ grāde fecerat.volēs penitere trien
nio interrogauit abbatē paſtorē ſi multū eſſꝫ. Qui
dixit. Multū eſt. Et queſitus ſi annuꝫ iuberet ait
Multū eſt. Aſtātes aūt dicebāt. Vſqꝫ ad.xl.dies
Et ille.multum eſt. Et adiecit. Puto ꝙ ſi ex toto
corde homo penituerit.⁊ peccatū non iterauerit.
etiā penitentiā triduanā ſuſcipiet dn̄s. ¶ Inter-
rogatus de illo verbo qui iraſcitur fratri ſuo ſine
cauſa ⁊c.ait. Ex omni re qua te grauare voluerit
frater tuus:ne iraſcaris aduerſus eum donec ocu
lum dextrum tibi extrahat.⁊ ſi aliter feceris.ſine
cauſa ſibi iraſceris. Si aūt aliq̇s te voluerit ſepa-
re a deo.ꝓ hoc iraſcere ei. ¶ Dixit iterum paſtor.
Qui q̇ruloſus eſt:monachꝰ nō eſt. Qui malitiā in
corde ſuo tenuerit:monachus nō eſt. Qui iracun-
dus eſt:monachus nō eſt. Qui malū ꝓ malo red-
dit.monachus nō eſt. Qui elatus ⁊ verboſus eſt:
monachus nō eſt. Qui vero vere eſt monachꝰ:ſꝑ
eſt humilis.manſuetus.charitate plenꝰ.⁊ timorē
dei ſemper ⁊ vbiqꝫ pre oculis hn̄s vt non peccet.
¶ Dixit iterū ꝙ ſi ſunt tres in vnū:ex quibꝰ vnus
bene q̇eſcat.alius aūt infirmetur ⁊ grās agat.ter
cius vero miniſter eius ſit ex ſincera voluntate.
hi tres ſilēs ſunt velut ſint vniꝰ operis. ¶ Cum
quidā frater ſibi ꝯquereretur ꝙ multas cogitati-
ones hn̄s in ipſis piclitaretur.euꝫ ſub aere nudo
eiecit dicēs. Expande ſinū ⁊ apprehēde ventum.
Qui ait. Non poſſum. Et ille. Nec cogitatiōes ꝓ-
hibere potes ne introeāt:ſed tuū eſt reſiſtere eis.
¶ Interrogatꝰ a quodā fratre q̇d de hereditate ſi
bi dimiſſa faceret. dixit vt poſt tres dies ad ſe re-
diret. Qui cum rediſſet.ait illi. Si dixero da eam
clericis:faciēt inde ꝯuiuia.ſi dixero da eam parē-
tibus.non eſt tibi merces.ſi dicam da eam paupe
ribus ſecurꝰ eris. Quicquid ergo vis fac.ego cau
ſam non habeo. Hec in vitaſpatrū.

¶ De ſancto Iohanne abbate clxxij

A

Iohannes abbas cū epiſius ꝑ annos.xl.
in heremo habitaſſet. interrogauit eum
quantum ex hoc profeciſſet. Et ille dixit.
Ex quo cepi ſolitariꝰ eſſe:nunꝙ vidit me ſol man-
ducantē. Et iohannes. Nec me iraſcentē. Si-
mile fere legitur ibidē ꝙ cū epiphaniꝰ ep̄s abbati
hilarioni daret carnes. Ille ait. Ignoſce michi:qꝛ
ex quo accepi habitū hūc nō dimiſi aliquē dormi-
re q̇ aduerſuꝫ me aliq̇d hr̄et.neqꝫ dormiui hn̄s ali

¶ De .ſ. iohanne et moiſe abbatibus

quid aduerſus aliquem. Cui ille. Ignoſce michi: q2 melioꝛ es ꝙ̃ ego. Volens iohẽs ad ſſimilitudinem angeloꝝ nichil operari ſ3 deo ſine intermiſſione vacare. ſeipſuꝫ expoliauit ꝛ vna hebdomoda in heremo fuit. Cum aũt fame pcilitaret. ꝛ aculeis muſcarũ ꝛ veſparũ totus vulneraret. reuerſus ad hoſtium fratris ſui pulſauit. Ad quẽ ille. Quis es tu. Et ille. Ego ſum iohannes. Frater aũt dixit ei Nequaꝙ̃. Johannes enĩ angelus factus eſt. ꝛ inter homines vltra non eſt. Et ille. Vere ego ſum. Et nõ aperiẽs ei: dimiſit eũ affligi vſqꝫ mane. Poſtea aperiẽs dixit. Si homo es. opus habes iterũ opari vt paſcaris ꝛ viuas. Si aũt angelus es. q̇d queris intrare cellaꝫ. Et ille dixit. Ignoſce michi frater q2 peccaui. Cum aũt moꝛeretur. rogauerũt eum fratres vt aliq̇d verbũ ſalutare ꝛ cõpendioſum loco hereditatis ſibi relinqueret. Qui ingemiſcens ait. Nunꝙ̃ feci pꝛopꝛiã voluntatẽ. nec aliq̇d docui q̇d pꝛius ipſe non fecerim. Hec in vitaſpatrum.

De ſancto moyſe abbate. clxxiiii. A

Moyſes abbas dixit fratri penitẽti a ſe ſermonẽ. Sede in cella tua. ꝛ docebit te vniuerſa. Cum quidã ſenex infirmat⁹ in egiptũ ire vellet: ne fratres nimis grauaret. Dixit ei abbas moyſes. Non vadas: qm̃ in foꝛnicationem caſurus es. Qui ꝯtriſtatus dixit. Moꝛtuũ eſt coꝛpus meũ. ꝛ tu michi iſta dicis. Cum ergo iuiſſet. ꝛ quedam virgo ex deuotione ſibi ſeruiret. ille ꝯualeſcẽs eam violauit. Que cũ filiũ peperiſſet. ſenex puerum in vlnis accipiens: in die magne feſtiuitatis que erat in ſixti eccleſia coꝛam multitudine fratrũ intrauit. Cuꝫ aũt oẽs flerent dixit. Videtis infantẽ hunc. Filius eſt inobediẽtie. Cauete ergo vobis frẽs q2 in ſenectute hoc feci. ꝛ oꝛate ꝓ me. Et pergẽs ad cellã ad priſtinũ ſtatũ reuerſus eſt.

¶ Alius quoqꝫ ſenex cũ dixiſſet altri moꝛtu⁹ ſum Ille ait. Non ꝯfidas in te donec exeas de coꝛpoꝛe Nam ſi dicis ꝙ̃ moꝛtuus es: ſathanas tñ moꝛtuus non eſt ¶ Cum frater quidã peccaſſet: miſerũt ad abbatẽ moyſen. Qui accepta ſpoꝛta plena arena. venit ad eos. Quem cũ frẽs quidnam hoc eſſet interrogarẽt. Dixit. Peccata mea ſunt poſt me currẽtia. ꝛ nõ video ea. ꝛ veni hodie aliẽa iudicare peccata. Illi aũt hoc audiẽtes: fratri pepercerũt.

¶ Simile legit̃ de abbate pꝛioꝛi. Nam cũ frẽs de quodã fratre culpabili loquerẽtur. Ille tacebat. Cum ergo accepiſſet ſacculũ plenũ arena retro. ꝛ de eadẽ arena modicũ añ ſe ferret. interrogatus quid hoc eſſet dixit. Multa arena ſunt peccata mea que poſt me ferens ipſa non ꝯſidero. nec pꝛo eis doleo. Modica vero arena ſunt peccata fratris ãte me poſita que ſemꝑ ꝯſidero. ꝛ ipſa video cum tñ peccata mea ante me ſemꝑ poꝛtare deberem. ꝛ de ipſis cogitare. ꝛ pꝛo ipſis deum rogare.

¶ Cum abbas moyſes factus fuiſſet clericus. et impoſuiſſent ei ſuperhumerale. dixit ei epĩs. Abbas factus eſt candidatus. Et ille. A foris domine purpura. vtinam intus. Volens aũt epĩus eum pꝛobare. dixit clericis ſuis: vt qñ ad altare acce